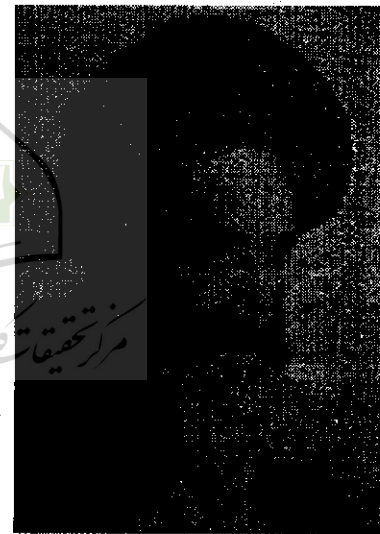

اخبار

در گذشتها:

درگذشت آیت الله صفایی خوانساری

حضرت آیت الله حاج سید مصطفی صفایی خوانساری - که یکی از درخشانترین ستارگان حوزه علمیه قم به شمار می رفت - در مهر ماه سال جاری بدرود حیات گفت. وی در ربیع الاول سال ۱۳۲۱، در بیت

علم و تقوا و در دامان پاك پدر بزرگوارش حضرت آیت الله حاج سیداحمد حسینی صفایی صاحب کتاب کشف الاستار عن وجه الکتب و الاسفار، دیده به جهان گشود. مقدمات و سطوح و مقداری از فلسفه و حکمت را نزد دایی و پدرش و دیگر اساتید خوانسار فراگرفت. در سال ۱۳۴۰ قمری به شوق فراگیری علوم اسلامی به قم آمد و در درس مرحوم آیت الله العظمی حاج شیخ عبدالکریم حائری زانو به زمین زد و چندین دوره فقه و اصول را در محضر آن بزرگمرد فراگرفت. همزمان در محضر حضرت آیت الله سید ابوالحسن رفیعی قزوینی، کتاب اسفار را و در محضر حضرت آیت الله حاج شیخ محمدعلی شاه آبادی، کتاب مصابح الانس و شرح فصوص قیصری را فراگرفت. از اساتید دیگر ایشان می توان از آیات عظام سید ابوالحسن اصفهانی و میرزا حسین نائینی (که در توقف هشت ماهه آنان در

قم از حضورشان بهره برد)، میرزا محمد آقازاده (فرزند آخوند خراسانی)، حاج شیخ مرتضی آشتیانی (فرزند میرزای آشتیانی)، حاج شیخ محمدرضا مسجدشاهی، میرزا محمدصادق احمد آبادی اصفهانی - رحمة الله عليهم اجمعین - نام برد.

مرحوم آیت الله خوانساری از آیت الله حائری اجازه اجتهاد، و از حضرات آیات عظام، حائری، اصفهانی، بروجرودی، آقاضیاء عراقی، آشتیانی، ابوالمجد مسجدشاهی، شیخ محمدحسین کاشف الغطاء، سید محمد حجت، سید محمدتقی خوانساری، میرزا محمد فیض، محدث قمی، میرزا محمد عسکری تهرانی، شیخ آقابزرگ تهرانی، مرعشی نجفی، سید عبدالحسین شرف الدین و میرزا رضی تبریزی و برخی دیگر اجازه روایت دریافت کرده است. مصاحبه ایشان با مجله حوزه (شماره ۳۲) درباره ابعاد شخصیت حضرت امام خمینی - قده - نشانگر عمق صداقت و رفاقت ایشان با امام راحل می باشد. از خصوصیات بارز آن فقیه، تهجد و عبادت، قناعت، زهد، تواضع، حسن خلق و سخاوت بود. بیش از پنجاه سال، هر روز صبح در حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه - سلام الله علیها - به اقامه نماز جماعت پرداخت و دهها تن از علما و فضلاي حوزه علمیه قم از وی اجازه روایت کسب نمودند. از آثار وجودی ایشان کتابخانه ای نفیس و با شکوه - که دارای صدها نسخه خطی با ارزش است - و بنای مسجدی شکوهمند در خوانسار و مسجدی در قم را می توان نام برد. تألیفات وی عبارتند از:

حاشیه بر وسیلة النجاة، تقریرات درس فقه و اصول مرحوم

مردم، بنای مساجد و مدارس همت گماشت. یکی از خدمات مهم ایشان تأسیس حوزه علمیه لاهیجان و بازسازی مدرسه دینی جامع لاهیجان بود.

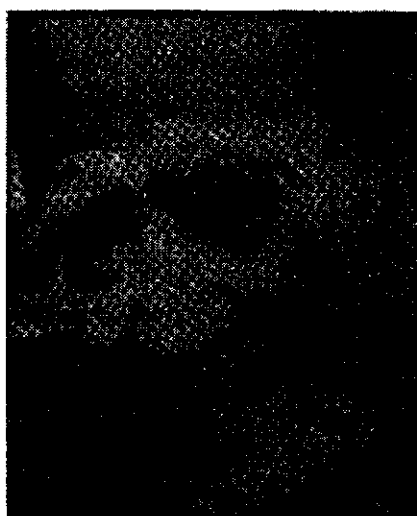
مرحوم آیت الله مهدوی به هنگام دستگیری و زندانی شدن حضرت امام در سال ۱۳۴۲، در اعتراض به رژیم و حمایت از مرجعیت امام خمینی با همراهی مرحوم آیت الله حاج سید محمود ضیابری و آیت الله حاج سید حسن بحر العلوم به تهران مهاجرت نمود. ایشان با شروع حرکت توفنده مردم در جهت محور رژیم ستشاهی از هر گونه پشتیبانی و همیاری ملت دریغ نورزید و حتی با کهولت سن در تظاهرات شرکت می کرد.

سرانجام آن مرحوم در روز ۲۹ مرداد ماه سال جاری بدرود حیات گفت و از سوی رهبر معظم انقلاب آیت الله خامنه ای، مجلس بزرگداشتی در تجلیل از مقام علمی آن فقید سعید در مسجد ارك تهران برگزار گردید.

از اجازات ایشان علاوه بر اجازات اساتیدش، می توان از اجازات حضرت آیات عظام، بروجرودی، حکیم، شاهرودی، میرزا احمد آشتیانی، سید جمال الدین گلپایگانی، میرزا آقا اصطهباناتی و سید عبدالهادی شیرازی نام برد.

در گذشت استاد محیط طباطبائی

استاد سید محمد محیط طباطبائی، محقق، مورخ و

دانشمند گرانمایه معاصر، در پی یک بیماری قلبی روز سه شنبه بیست و هفتم مرداد ماه در گذشت.

استاد در نود سال عمر پر برکت خویش، با انتشار چهل کتاب، بیش

از هزار مقاله و بانصد خطابه ارزشمند، حوزه های فرهنگی بسیاری را از دانش و نکته یابی و خلاقیت محققانه خود به فیض رساند و در روشن شدن نکات بسیاری از حقایق تاریخ و فرهنگ

آیت الله حائری، حاشیه بر درر الاصول، رسائل، مکاسب، کفایه، قوانین و شرح لمعه، الدیانة الاسلامیة (در اصول عقاید)، الجواهر المودعة، تفسیر آیات مبدا و معاد و ...

سرانجام آن مرحوم در صبح روز جمعه هجدهم ربیع الاثنی ۱۴۱۳ (۲۴ مهرماه ۱۳۷۱) پس از عمری تلاش و کوشش در راه اعتلای فرهنگ اهل بیت و احیاء تراث شیعه، در ۹۲ سالگی چشم از جهان فرو بست و پس از تشییع بسیار باشکوهی در مسجد بالاسر حضرت معصومه به خاک سپرده شد.

همچنین آیت الله العظمی گلپایگانی در قسمتی از پیام خویش فرمودند:

رحلت عالم ربانی آیت الله آقای حاج سید مصطفی خوانساری - طاب ثراه - که عمری را در خدمت به اسلام و مسلمین و احیاء تراث اهل بیت عصمت سلام الله علیهم سپری نمود، موجب تائر و تأسف گردید ...

در گذشت حضرت آیت الله مهدوی لاهیجانی

اوایل شهریور ماه سال جاری خطه گیلان یکی از برترین شخصیت های علمی خویش را از دست داد. مرحوم آیت الله حاج شیخ مهدی مهدوی لاهیجانی، در شب نیمه ماه شعبان ۱۳۱۳ در

بیت دانش و تقوا در نجف اشرف دیده به جهان گشود. وی پس از خواندن دروس مقدمات و سطوح، در محضر بزرگان حوزه نجف، چون حضرات آیات عظام میرزای نائینی، آقاضیاء عراقی، سید ابوالحسن اصفهانی، شیخ محمدجواد بلاغی، شیخ شعبان گیلانی، شیخ عبدالحسین رشتی و دیگران زانوی ادب به زمین زد و فقه، اصول، کلام، حکمت، هیئت و ریاضیات را بیاموخت. آنگاه پس از اخذ اجازات متعدد از بزرگان نامبرده، برای ترویج دین و بسط دانش به لاهیجان بازگشت و به تربیت فضلاء، اقامه جماعت، رهبری فکری

و ادب دوران اسلامی ایران، همت گماشت.

شادروان محیط طباطبایی در دارالفنون تهران مدرسه حقوق را به پایان برد و در سال ۱۳۰۵ به استخدام وزارت معارف درآمد و به تدریس و مدیریت در تهران و چند شهر دیگر پرداخت. از سال ۱۳۲۸ تا ۱۳۳۴، سمت ریزنی فرهنگی ایران را در چند کشور (هند، عراق، سوریه، لبنان) عهده دار بود و در ۱۳۳۷ باز نشست شد، و پس از آن سرپرستی برنامه «مرزهای دانش» را در رادیو به عهده گرفت که تا سال ۱۳۵۷ ادامه داشت.

استاد به زبانهای عربی، فرانسه، انگلیسی، پهلوی، سغدی، خوارزمی، اوستایی و سریانی آشنایی کافی داشت و در طول حیات خود مدیریت چند نشریه را به عهده داشت و در چندین سمینار و کمیسیون عضو بود. برخی از کتابهای استاد عبارتند از: تاریخ اعزام محصل به اروپا، زندگی محمد زکریای رازی، دوران نادر، تاریخ تحول نثر فارسی در قرن سیزدهم، تاریخ تحلیلی مطبوعات ایران، نقش سید جمال الدین اسدآبادی در بیداری مشرق زمین.

درگذشت پرفسور محمود حسابی

پرفسور محمود

حسابی، فیزیکدان برجسته معاصر و مرد علمی سال ۱۹۹۰ و مرد بین المللی ۱۹۹۱، در روز دوازدهم شهریور ماه در بیمارستان دانشگاه ژنو، بدرود حیات گفت و در تفرش به خاک سپرده شد.

شادروان پرفسور

حسابی به خاطر تحقیقات برجسته خود نشانهای بسیاری، از جمله بالاترین نشان علمی فرانسه (کومانندو لوژین دونور) را به دست آورد. تحصیلات عالی استاد، در رشته لیسانس ادبیات و علوم، مهندسی راه و ساختمان، ستاره شناسی و مهندسی برق، دکترای فیزیک از دانشگاه سوربن پاریس بود.

پروفسور حسابی، تنها شاگرد ایرانی اینشتین بود و نام وی با تأسیس بزرگترین مراکز علمی و تحقیقاتی کشور، مانند تأسیس

دارالمعلمین عالی (دانشسرای عالی در سال ۱۳۰۷)، ایجاد اولین ایستگاه هواشناسی (۱۳۱۰)، نصب و راه اندازی اولین دستگاه رادیولوژی کشور (۱۳۱۰)، شروع واژه گزینی علمی (۱۳۱۲)، تأسیس و قانونگذاری دانشگاه تهران (۱۳۱۳)، تأسیس دانشکده فنی (۱۳۱۳)، تأسیس دانشکده علوم (۱۳۲۱)، تأسیس نخستین رصدخانه تعقیب ماهواره در شیراز، تعیین ساعت ایران، تأسیس مؤسسه ژئوفیزیک دانشگاه تهران و مرکز اتمی ایران، همراه است.

مرحوم دکتر حسابی به زبانهای انگلیسی، فرانسوی، آلمانی و عربی آشنایی کامل داشت و عضو انجمن فیزیک اروپا، آمریکا، فرانسه، آکادمی علوم نیویورک، فرهنگستان ایران، شورای عالی فرهنگ، و انجمن اصطلاحات علمی بود.

درگذشت آیه الله مدرس یزدی

آیه الله حاج شیخ مهدی مدرس یزدی پس از ۸۳ سال زندگی علی گونه و پس از عمری مجاهدت در راه احیای شریعت حقه جعفری-ع- سرانجام در هجدهم شهریورماه دعوت حق را لبیک گفت و از دارفانی به جوار رحمت حق شتافت.

آن مرحوم در سال ۱۲۸۷ در یزد در یک خانواده روحانی زاده شد. تحصیلات مقدماتی را در یزد سپری کرد و در سیزده سالگی وارد حوزه علمیه قم شد. پس از تکمیل تحصیلات حوزوی راهی نجف اشرف گردید و چندین سال در عتبات عالیات به تعلیم و تربیت پرداخت. سپس مجدداً به قم مراجعت فرمود و در این شهر به تدریس خارج فقه و اصول و اقامه نماز جماعت مشغول شد. پس از چند سالی بنا به اسرار جمعی از مؤمنین تهران ایشان به آنجا عزیمت کرد و در محله امامزاده یحیی رحل اقامت گزید. اقامتشان در این محله متجاوز از نیم قرن طول کشید که در این مدت علاوه بر اقامه جماعت در تعدادی از مساجد محل به تدریس خارج فقه و اصول در مدارس علمیه، سپهسالار، (مروری قدیم)، حاج ابوالحسن و ... پرداخت. آن مرحوم از برجسته ترین مراجع عظام، مانند مرحوم آقا سید ابوالحسن اصفهانی، مرحوم آقا ضیاءالدین عراقی، مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی، مرحوم آقا حسین طباطبایی بروجردی، مرحوم آقا سید محمدتقی خوانساری-قدس الله اسرارهم- گواهی اجتهاد

داشت.

از ایشان رسائل و تقریرات زیادی به جای مانده بااستثنای دیوان شعر شامل مباحث ارزشمند علمی پیرامون فقه و اصول می باشد. حواشی بر کتب شریف عروة الوثقی، رسائل و مکاسب نیز از دستاوردهای زندگانی حضرت علامه می باشد.

در گذشت آیت الله آقای اعرافی

مرحوم آیت الله اعرافی یکی از شناخته شده ترین شخصیت‌های استان یزد در تاریخ معاصر به شمار می رود. وی در سال ۱۳۲۸ قمری در شهیدیه میبد در خانواده ای روحانی و متدین دیده به جهان گشود. پس از پشت سر نهادن دوران کودکی به فراگیری مقدمات پرداخت. در سال ۱۳۴۵ قمری - زمانی که هفده ساله بود- به مشهد رفت و نزد ادیب نیشابوری به یادگیری ادبیات و تکمیل سطح اشتغال ورزید. در سال ۱۳۵۱ قمری به شوق تلمذ در محضر مرحوم آیت الله العظمی حاج شیخ عبدالکریم حایری-ره- به قم آمد و در درس ایشان شرکت جست.

وی از حضرات آیات عظام حائری، بروجری، سید ابوالحسن اصفهانی، سید عبدالهادی شیرازی، سید محسن حکیم، امام خمینی و نجفی مرعشی (رضوان الله علیهم) اجازه اجتهاد، امور حسبه و روایت دریافت داشته بود.

از خصوصیات ایشان، تهجد و عبادت عدم استفاده از جوه شرعی و گذران زندگی از راه کشاورزی، عشق بسیار به اهلیت-علیهم السلام- سرکشی به تبعیدیان در زمان طاغوت و شجاعت و غیرت دینی بود.

بر جواهر بسیار مسلط و روایات فقهی و بسیاری از قرآن و ادعیه را حفظ بود.

وی پس از وفات مرحوم آیت الله حکیم، رسماً حضرت امام خمینی را به عنوان تنها مرجع تقلید معرفی نمود و با شروع انقلاب اسلامی ایران همراه با آیت الله صدوقی و آیت الله خاتمی به رهبری مبارزات مردم استان یزد پرداخت. او شخصاً در تظاهرات و راهپیماییهای مردم شرکت می جست و همواره پناهگاه مبارزان بود. از خدمات ایشان اقامه نماز جمعه در سالهای پیش از پیروزی انقلاب، حفر قنوات و چاهها در روستاها، ساختمان مساجد و آب انبارها، مبارزه و طرد سلطه

خانها، مبارزه شدید با نفوذ بهائیت، تأسیس حوزه علمیه در میبد، تدریس فقه و اصول و پرورش طلاب و فضلا، اقامه جماعت و رهبری فکری مردم را می توان نام برد. رساله چهل حدیث (مطبوع) و نوشتارهای بسیار در تفسیر و اخلاق از آثار اوست.

وی در ربیع الاول ۱۴۱۳ در ۸۵ سالگی بدرود حیات گفت. از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی آیت الله خامنه ای، در وفات ایشان پیامی صادر شد. در بخشی از این پیام آمده است: «این عالم جلیل در شمار افراد نادری بود که از سالها پیش روح مجاهدت و مبارزه در راه خدا و عدم تسلیم در مقابل ظلم و سلطه طاغوتی را در بیان و عمل خود آشکار ساخته بود و در دوران اختناق یکی از چهره های مبارز آن استان به شمار می رفت ...»

در گذشت آیه الله سید عبدالمجید ایروانی

مرحوم آیه الله سید عبدالمجید ایروانی در سال ۱۳۱۳ در

یک خانواده مذهبی و متدین در تبریز به دنیا آمد و تحصیلات ابتدایی خویش را در همان شهر گذراند. تحت تأثیر محیط خانوادگی به معارف اسلامی علاقمند گشت و برای تحصیل روانه قم شد. ایشان در سال ۱۳۳۲ و در سن ۲۱ سالگی وارد حوزه علمیه قم شد و نزد آیات عظام بروجردی،

شاهرودی، داماد و اراکی کسب فیض نمود. ایشان دروس فقه و اصول را در نزد امام خمینی-قده- فرا گرفت و تا زمان تبعید امام-قده- در سال ۱۳۴۲ از شاگردان ایشان بود. با دستگیری و تبعید استاد، شاگرد نیز به فعالیتهای سیاسی و مبارزه با نظام ستمشاهی گرایش پیدا کرد و از سال ۱۳۵۰ به دستور امام راحل، در یکی از بزرگترین مساجد تهران به اقامه نماز پرداخت و مهدیه تهران را، احیا کرد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی آیه الله ایروانی در تأسیس بسیاری از نهادهای انقلابی شرکت

داشت. آن مرحوم با تشکیل جامعه روحانیت مبارز تهران، فعالیتهای خود را برای گسترش و توسعه این جامعه متمرکز کرد و به عضویت شورای مرکزی جامعه روحانیت مبارزه تهران پذیرفته شد.

وی همچنین به عنوان نماینده حضرت امام - قده - در بنیاد مستضعفان بود که در شکل گیری آن نقش بسزایی ایفا کرد. مرحوم آیت الله ایروانی، در سالهای پایانی عمر به تدریس فقه در حوزه علمیه قم پرداختند که از این طریق خدمات شایانی برای گسترش معارف اسلامی به جامعه کردند.

سرانجام ایشان در پی یک بیماری طولانی، دعوت حق را لبیک گفت و به دیار باقی شتافت. روحش شاد و یادش گرامی باد.

برگزاری کنگره بین المللی تاریخ پزشکی در اسلام و ایران

کنگره بین المللی تاریخ پزشکی در اسلام و ایران مقارن با آغاز دوازدهمین قرن وفات محمد بن زکریای رازی، پزشک و دانشمند نامی جهان اسلام و ایران، از سوی مؤسسه توسعه دانش و پژوهش ایران و با همکاری وزارت فرهنگ و آموزش عالی و مساعدت چند مؤسسه و نهاد فرهنگی و علمی از ۱۱-۱۴ مهرماه در تالار علامه امینی دانشگاه تهران برگزار شد.

دبیر کنگره، هدف این کنگره را بررسی تعلیمات فعلی با پیشینه علمی، پزشکی، سنتی و اسلامی و راههای عدم وابستگی درمانی طبابت به روش غربی - که نیازمند مصرف داروهای ساخت خارج است - و یادآوری پیشینه ارزشمند علم پزشکی در ایران و اسلام دانست. وی افزود از سوی علاقمندان و کارشناسان علوم پزشکی و دانشمندان داخل و خارج کشور، مقالات بسیاری رسیده است که بیشتر مقالات خارجی از کشورهای مصر، پاکستان، بنگلادش، امارات متحده عربی، آمریکا، انگلیس، یمن، بلغارستان، تاجیکستان، آلمان، هند، فیلیپین، سوریه، لبنان، عمان، کینیا، آفریقای جنوبی و اندونزی بود.

همزمان با برگزاری کنگره، نمایشگاههایی از کتب جدید و

قدیم پزشکی و گیاهان دارویی تشکیل شد و مدعوین و سخنرانان به دیدار از آثار باستانی و نسخ خطی پزشکی و علمی که در موزه ها و کتابخانه ها نگهداری می شود، پرداختند.

برگزاری گردهمایی بین المللی اروپا و جهان اسلام

در ادامه فعالیتهای فرهنگی، جهانی که به همت جمعیت عربی، آلمانی در بن انجام می گیرد، از ۲۷ تا ۲۸ ژوئن ۱۹۹۲، گردهمایی بین المللی اروپا و جهان اسلام در برلین برگزار شد. در این کنفرانس نمایندگان از دانشگاههای کشورهای عربستان سعودی، امارات متحده عربی، لبنان، آلمان، فرانسه و سوئیس شرکت داشتند.

هدف از این گردهمایی، بررسی روابط موجود میان قاره اروپا و جهان اسلام است. جمعی از شخصیتهای عربی و اروپایی حول محور روابط موجود میان اروپا و جهان اسلام در سه گروه به ایراد سخنرانی پرداختند که رئوس آن به شرح ذیل است.

۱- نخستین گروه با موضوع کلی اهمیت جغرافیایی سیاسی نوین جهان اسلام پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و با عنوان آگاهی نوین جهان اسلام و آیا دشمن جدیدی وجود دارد و هراس اروپا از امت اسلامی، به سخنرانی پرداختند.

۲- محور عمده سخنرانیهای گروه دوم، شرایط گفت و شنود فرهنگی و فکری بین اروپا و جهان اسلام بود که عنوان زبان خارجی، سوء تفاهم در راستای تماسهای بین المللی و طرحهای ضروری برای رویارویی با عدم فهم فرهنگی، مورد بحث قرار گرفت.

۳- سومین گروه با موضوع کلی تحقیق درباره هویت فرهنگی، آیا معنای آن پیشرفت درونی، اصولگرایی و یا ... بود؟، به سخنرانی پرداختند که عنوان سخنرانیهای آن، اسلام در جامعه معاصر؛ چشم انداز جامعه اسلامی، و اصولگرایی: عکس العمل در برابر بحرانهای اجتماعی در اروپا و جهان عرب بود. در پایان هر یک از سه گروه، میزگرد جداگانه ای با شرکت سخنرانان تشکیل دادند.

برگزاری بزرگداشت حکیم نظامی گنجوی در فرانسه
 سمینار بزرگداشت حکیم نظامی در فروردین ماه ۱۳۷۱ در

و در اختیار علاقمندان قرار گیرد.

مطبوعات ایران در تاجیکستان

با موافقت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و بمنظور تبادل اطلاعات و انتقال تجربیات دانش بشری و امکان ارتباط مابین کشورها و فرهنگهای مختلف و نقش مهم مطبوعات در این امر، وزارت مطبوعات و اخبار تاجیکستان، نمایشگاهی در سالن نمایش وزارت مطبوعات و اخبار تاجیکستان برگزار شد که این نمایشگاه در برگیرنده ۴۴۰ عنوان مطبوعه فارسی زبان بود که در زمینه های گوناگون فرهنگی، هنری، سیاسی، اقتصادی و علمی ارائه شده بود.

در مراسم افتتاحیه نمایشگاه فوق که در روز سه شنبه ۲۷/۵/۷۱ و با حضور مقامات ایرانی، تاجیکی، شخصیت‌های فرهنگی و علمی و دست اندرکاران مطبوعات و خبرنگاران رسانه های تاجیکستان برگزار شد، سخنرانان بر رابطه عمیق فرهنگی میان مردم ایران و تاجیکستان تاکید کردند. در این نمایشگاه در جهت تداوم روابط فرهنگی و مطبوعاتی دو کشور، توافقاتی به عمل آمد که بر اساس آن مقرر شد بزودی نمایشگاه مطبوعات تاجیکستان در ایران برپا شود و نیز روزنامه ای با همکاری مشترک دو کشور انتشار یابد و همچنین در زمینه ارائه تسهیلات ویژه برای سفر روزنامه نگاران و خبرنگاران ایرانی و تاجیکی از سوی دو کشور تصمیماتی اتخاذ شد تا آنها بتوانند به آسانی به کشور مقابل سفر کرده، ضمن تبادل تجربیات حرفه ای از طریق انتقال مشاهدات، زمینه برقراری ارتباط فرهنگی متقابل را مهیا کنند.

نمایشگاه مطبوعات به مدت ده روز برپا بود و قرار شد به همان صورت حفظ شود تا همزمان با برگزاری کنگره تاجیکان همراه با مطبوعات فارسی زبان افغانستان و تاجیکستان در معرض دید شرکت کنندگان در کنگره مزبور و مردم قرار گیرد.

دانشگاه استرامبورگ فرانسه برگزار شد. در این سمینار یکروزه، پروفیسور دوفوشه کور، استاد زبان فارسی دانشگاه پاریس، بورگل، استاد ایران شناسی و رئیس بخش اسلام شناسی دانشگاه برن سوئیس، حمید نعمت اف، استاد دانشگاه بخارای ازبکستان، خانم کیلر، استاد سابق ادبیات فارسی دانشگاه برن درباره ابعاد مختلف آثار ادبی نظامی و زندگی او و تاثیر شعر نظامی بر مردم قفقاز سخنرانی کردند. همچنین ایوپورنر، محقق مؤسسه زبان فارسی دانشگاه پاریس در مورد مینیاتورهای الهام گرفته از داستانهای منظوم نظامی به ایراد سخن پرداخت.

برگزاری چهارمین سمینار بین المللی مدیریت دولتی از دیدگاه اسلام

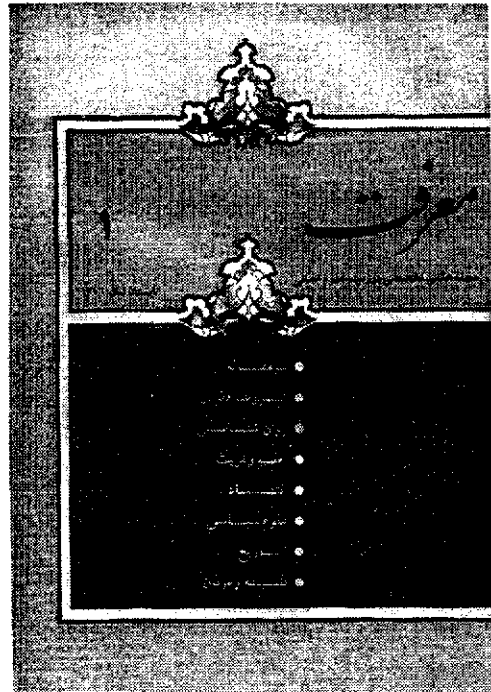
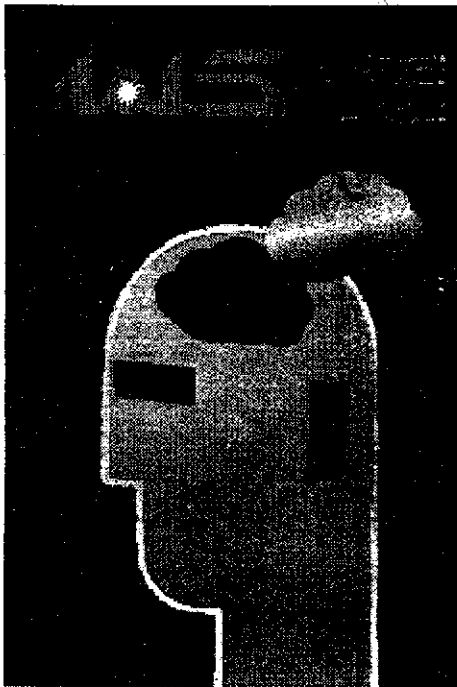
چهارمین سمینار بین المللی مدیریت دولتی از دیدگاه اسلام، در مرداد ماه سال جاری در هتل آزادی تهران، به میزبانی مرکز آموزش مدیریت دولتی برگزار شد. هدف این سمینار دستیابی به ویژگیهای اصلی مدیریت دولتی از دیدگاه اسلام و تهیه مدلهای جدید مبتنی بر آن و دانش فعلی و کاربرد آن در زمینه مدیریت جدید بود.

در این سمینار غیر از دانشوران و متخصصان داخلی، صاحب نظرانی از کشورهای اردن، امارات متحده عربی، اندونزی، اوگاندا، بنگلادش، پاکستان، ترکیه، سودان، قطر، کانادا، کویت، گامبیا، عراق، عربستان سعودی، سیرالئون، مائزی، مصر و یمن حضور داشتند و به بحث و سخنرانی درباره اهداف این سمینار پرداختند.

برگزاری کنگره بزرگداشت اثیرالدین ابهری و حکیم هیدجی

کنگره بزرگداشت حکیم اثیرالدین ابهری، دانشمند، شاعر و ریاضیدان نامی و حکیم هیدجی، شاعر و عارف ربانی، در روز بیست و سوم شهریورماه در ابهر برگزار شد.

این کنگره که به مدت دو روز برقرار بود، به بررسی شخصیت و آثار این دو حکیم برجسته اسلامی پرداخت. در این کنگره که به همت دانشگاه پیام نور ابهر و دانشگاه آزاد و آموزش و پرورش و همیاری مردم ابهر برگزار گردید، قریب سیصد مقاله از سوی صاحب نظران و اساتید به ستاد اجرایی کنگره ارسال شد که برخی از مقالات قرار است به صورت کتاب منتشر شود.

تازه‌های نشریات

انتشار مجله معرفت

شماره اول مجله معرفت، فصلنامه علمی-تخصصی در علوم انسانی، در تابستان جاری در ۶۰ صفحه منتشر شد. صاحب امتیاز و مدیر مسئول، محمدتقی مصباح یزدی است.

مقالات نشریه فوق حول و حوش موضوعات علوم انسانی بوده و دارای سرفصلهای تفسیر و علوم قرآن، روان شناسی، تعلیم و تربیت، اقتصاد، علوم سیاسی، تاریخ، فلسفه و عرفان می باشد. اهم مقالات این شماره عبارت است از: گفتاری پیرامون نزول قرآن(۱)، رابطه روان شناسی و اقتصاد(۲)، علل افت تحصیل(۱)، بررسی اجمالی مالیات در اقتصاد ایران(۲)، حدود آزادی و ارتداد(۱)، قرارداد استعماری ۱۹۱۹، بحث حول التشکیک(۲).

نشانی مجله: قم، چهارراه شهدا، نیش کوی ۱۹ دی، بنیاد فرهنگی باقرالعلوم - علیه السلام.

انتشار مجله کلمه دانشجو

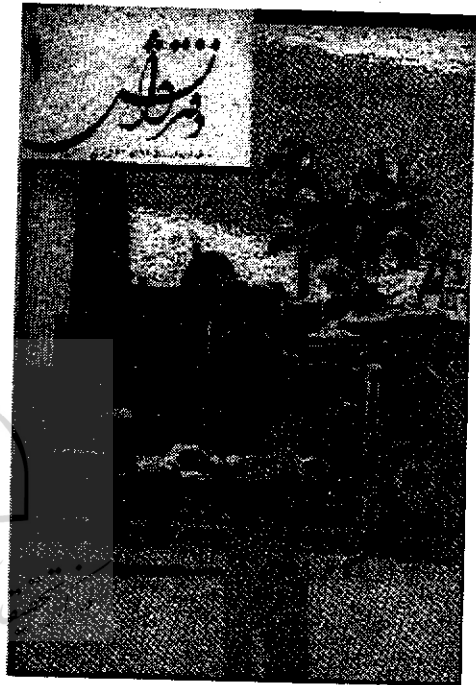
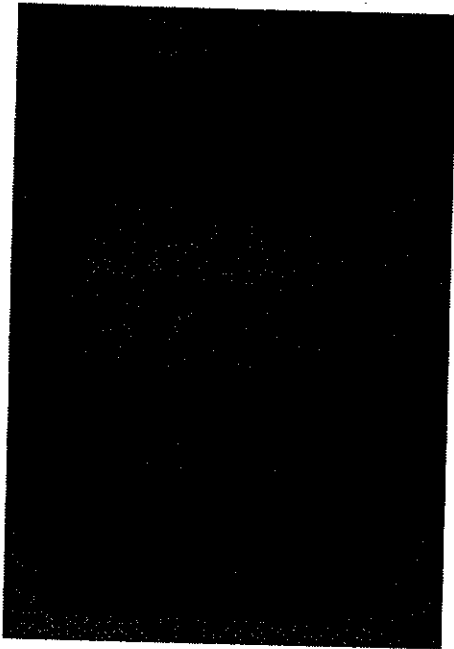
نخستین شماره مجله کلمه دانشجو، نشریه دفتر نمایندگی

مقام معظم رهبری در دانشگاه صنعتی امیرکبیر، در شهریورماه جاری در ۸۰ صفحه بر محور موضوعات دانشجویی، فرهنگی، علمی، سیاسی و خبری منتشر شد. در یادداشت سردبیر در تبیین اهداف نشریه آمده است: تلاش در جهت پیوند هر چه بیشتر و مستحکمتر دو بال توانمند فرهنگی کشور، یعنی «حوزه» و «دانشگاه»، و بررسی راههای عملی آن و شناساندن هر چه بهتر و بیشتر هر کدام به دیگری، پرداختن به ساختار آموزشی دانشگاهها و احیاناً بررسی تطبیقی با نظام آموزشی حوزه، تبیین هر چه بیشتر جایگاه اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، و ... دانشجو و دانشگاه و نقش مؤثری که می توانند ایفاء کنند. عناوین برخی از مقالات نشریه عبارت است از: رسالت مطبوعات، ولایت و حکومت، تناقض لیبرالیسم، دانشگاه و جنبش دانشجویی، استعمار فرهنگی غرب، پیشگامان وحدت: شیخ محمدحسین فاضل تونی، تکنولوژی و فقه اسلامی، بررسی ساختار فرهنگی و آموزشی دانشگاهها، مهاجم فرهنگی، اسلام منهای روحانیت، پرسش و پاسخ دانشجویی (مشاوره)، نقد کتاب، اخبار دانشگاه.

نشانی مجله: تهران، خیابان حافظ، روپروی خیابان سمیه، دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دفتر نمایندگی مقام معظم رهبری، مجله کلمه دانشجو.

انتشار مجله دفتر دانش

نخستین شماره مجله دفتر دانش، فصلنامه علمی و فرهنگی وابسته به فرهنگ و آموزش عالی در شهریورماه جاری در ۱۱۲ صفحه منتشر گردید. (صاحب امتیاز وزارت فرهنگ و آموزش عالی، مدیر مسئول مصطفی معین) انتشار این فصلنامه «گام کوچکی است برای بررسی مسائل

و تازه ترین تحولات علمی عصر حاضر از یکسو و ارائه زبده ترین اندیشه ها و تبعات در زمینه ایدئولوژی اسلامی از سوی دیگر» منتشر شد.

عناوین برخی از مقالات این نشریه عبارت است از: انسان و جهان بینی در قرآن، مالکیت و تحدید مالکیت در اسلام، نظم جدید جهانی و نقش طبیعی و مطقی ایران، شناخت و انگیزه در هیجان و عدی بن زید العبادی.

نشانی مجله: قم، خیابان طالقانی (آذر)، میدان پلیس انقلاب، ساختمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی. صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۳۶۴ مدیریت پژوهش و تحقیقات.

انتشار مجله فرهنگ و توسعه

نخستین شماره مجله فرهنگ و توسعه در شهریورماه جاری در ۶۴ صفحه منتشر شد.

صاحب امتیاز و مدیر مسئول نشریه، احمد ملازاده و سردبیر آن، مصطفی تبریزی است.

هدف کلی این مجله انشاز مباحثی در حوزه های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی توسعه است. عناوین برخی از مقالات فرهنگ و توسعه عبارت است از: جمعیت و نیروی انسانی ایران، الگوهای توسعه و نظم نوین جهانی، تأملی بر بعد انسانی توسعه اقتصادی (ناصر ذاکری)، اسلام و توسعه، تنظیم روابط اجتماعی از دیدگاه خواجه نصیر طوسی، موانع

عام و مبتلا به آموزش عالی کشور در حوزه ای گسترده تر از مباحث تخصصی». قلمرو موضوعی این نشریه منحصر به یک یا چند رشته دانشگاهی نیست، بلکه تمامی رشته ها - اعم از علوم انسانی، علوم پایه و فنی و مهندسی - را در بر می گیرد.

شماره اول دفتر دانش حاوی مقالات زیر است:

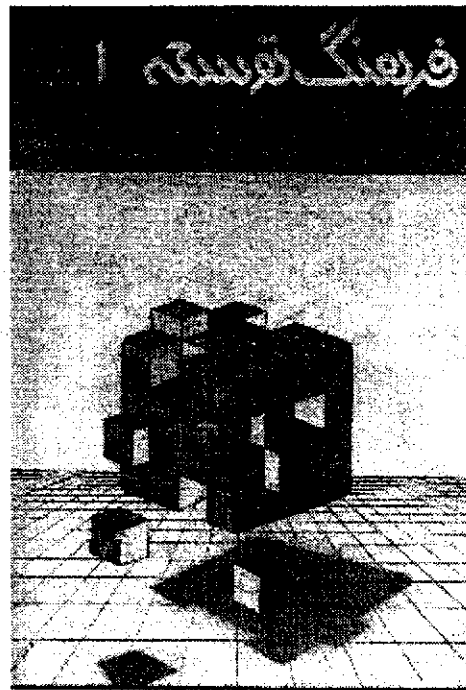
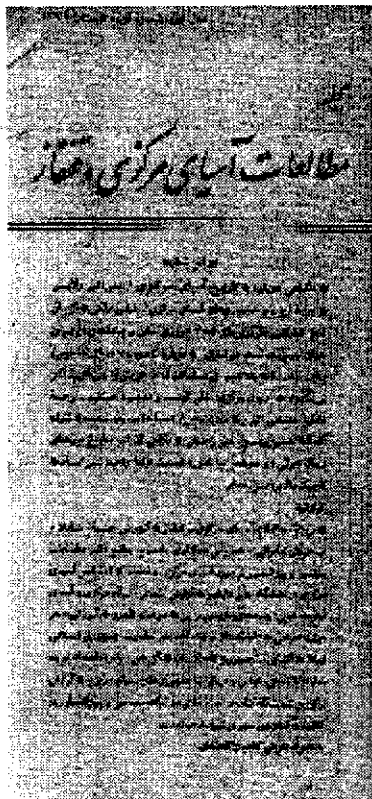
میزگرد علوم پایه، آموزش عالی در جهان اسلام، ارزیابی دوره های تحصیلات تکمیلی، موانع بهبود کیفیت آموزش عالی در ایران، تاریخچه دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، فرهنگستان علوم جهان سوم، بحران علم و تکنولوژی، نقش علوم اجتماعی در آینده ایران.

نشانی مجله: تهران، صندوق پستی: ۱۱۳۶۵/۴۵۱۴

انتشار مجله دانشگاه آزاد اسلامی قم

نخستین شماره مجله دانشگاه آزاد اسلامی قم در ۱۱۲ صفحه با هدف «دستیابی به سرچشمه های بکر و ناب علوم

توسعه در ایران.

نشانی مجله: تهران، صندوق پستی: ۱۱۳۶۵/۴۴۷۱۱.

انتشار مجله فرهنگی نور

اولین شماره نشریه نور، فصلنامه فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در بلغراد، به زبان صربو خرواتی در تیراژ سه هزار نسخه به سردبیری یکی از مطبوعات‌های مسلمان جمهوری بوسنی منتشر شد.

در گردآوری مطالب نشریه سعی شده است که مقالات بر محور مفاهیم اسلام، شعر و ادبیات اسلامی ایران، موضوع زن، ارزشهای مطرح شده توسط انقلاب اسلامی و مسائل جهان اسلام توسط نویسندگان ایرانی و یوگسلاو باشد. بعضی از عناوین اولین شماره این نشریه به این ترتیب است: درباره تفسیر المیزان، گفتگو با سمیع القاسم، واقعتهای عینی اسلام، آیات شیطانی، بارمان شیطانی، سلما نوویچ «یکی از هنرمندان نقاش یوگسلاوی»، اصول بیعت در اسلام، ماتریالیسم، وضع مسلمانان در برخی کشورهای اروپایی، شعرای کلاسیک ایرانی، عرفان مثبت.

سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه در تابستان جاری در ۳۴۶ صفحه منتشر شد. مدیر مسؤول و سردبیر نشریه، عباس ملکی.

این مجله به دنبال بازیابی هویت اسلامی مردم آسیای مرکزی و قفقاز و شناسایی آن به مردم مسلمان کشورمان است و برای شناساندن این جمهوریها در زمینه های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی کمر همت بسته است. این نشریه در چهار بخش مجزا شکل یافته است: مقالات و تحقیقات، گزارشها و خبرها، معرفی و نقد کتاب و گاهشمار. عناوین برخی از بخشها عبارت است از: نگاهی دوباره به تاریخ آسیای مرکزی، چه تدبیر ای مسلمانان که ما خویش را نمی دانیم، آسیای مرکزی: نقش قومیت و مذهب، ثموك «آلما آتا»، تاجیکها، آشنایی با جمهوری تاجیکستان.

نشانی مجله: تهران، خیابان شهید باهنر، خیابان شهید آقایی، صندوق پستی ۱۷۹۳-۱۹۳۹۵

انتشار مجله مطالعات آسیای مرکز و قفقاز

نخستین شماره مجله مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز، فصلنامه مرکز مطالعات آسیای مرکزی وابسته به دفتر مطالعات

مرآة التحقيق

لغوية - مترجمة عن العربية - و تاريخية، و أخطاء أخرى.

الصحة الإسلامية في الأندلس اليوم جذورها و مسارها
يتكفل المقال الحديث عن هذا الكتاب، متعرضاً للبحث عن الانتكاسات، و التحولات الاجتماعية و السياسية و الثقافية في العالم الإسلامي، و خاصة في ارض الأندلس، و يحدّد ضرورة العودة بالامة الإسلامية الى مجدها و عظمتها، و يبحث عن طرق هذه العودة، و في النهاية يبحث عن أسباب اختيار الأندلس موضوعاً لهذه الدراسة، و التأكيد على عظمة هذا القطر في الثقافة الإسلامية الجيدة.

نظرة إلى دائرة المعارف الشيعية

تكفل المقال بالنقد و البحث المجلد الاول و الثاني من «دائرة المعارف الشيعية». و ضمن تثمين الكاتب لهذا العمل القيم، و إلفات الانظار إلى الاهتمام به، عدد ما وقع فيه من أخطاء، ثم قدم مقترحات لاصلاح ما يزيد من تحسين العمل و تركيزه.

الاعمال المحققة في طريق الصدور

جاء الحديث في هذا الباب عن خمسة كتب تراثية قيمة، يقوم بتحقيقها و اعدادها عدّه محققين، سعياً في تعميم أخبارها على كافة العلماء و المحققين في مؤسسات التحقيق و البحث العلمي:

لماذا يُعتبر «تاريخ البيهقي» نصّاً أدبياً؟

تصدى المقال - في البداية - للحديث عن كون أيّ كتاب «نصّاً أدبياً»؟ ثم حكم الكاتب بأن كتاب «تاريخ البيهقي» هو كذلك، باعتباره يحتوى على أهم الميزات للنقص الأدبي، من قبيل: الأيجان، ايراد الأمثال، و الشواهد الشعرية، و رعاية مقتضى الحال، و النشر المسجّع، و أساليب التشبيه، و الاستعاره، و ما إلى ذلك.

طلّاع الترجمة اللاتينية للقرآن

و أثرها في التراجم الاوربية

طبع القسم الاول من هذا المقال في العدد الماضي من مجلّتنا، و جاء في هذا القسم تقرير عن الطبعات الاولى للترجمة اللاتينية للقرآن، و أثرها في التراجم باللغات الاوربية الأخرى، و تصدّى لما جاء في تلك الترجمات من أخطاء، او ما قام به المترجمون من تحريفات مفرضة في تلك الأعمال.

نظرة في كتاب

«العلامة المجلسي رجل العلم و الدين»

جاء في هذا المقال نقد و تقييم للكتاب المذكور، الذي يعدّ من الانجازات المهمة فيما كتب عن العلامة المجلسي باللغة الفارسية (الطبعة الاولى) طهران، منشورات أميركبير، (١٣٧٠) و قد حدّد كاتب المقال ما وقع في الكتاب المذكور من أخطاء

وهي:

١ - وقاية الأذهان والألباب ولباب أصول السنّة و الكتاب

تأليف الشيخ محمدرضا النجفي الاصفهاني

٢ - شرح فصوص الحكم

تأليف صائن الدين بن تركه

٣ - تيسير المطالب في أمالي الامام أبي طالب

تأليف يحيى بن الحسين بن هارون الحسيني الزيدي

٤ - رسائل صائن الدين بن تركه الاصفهاني

٥ - منهج الرشاد.

تأليف المولى نعيما الطالقاني

التجارب

تحت هذا العنوان، ادرجت رسالة الاستاد محمدرضا

الحكيمي، الطويلة الذيل، و العالية المضمون.

و في هذا العدد، يطبع القسم الخامس منها، و قد البحث

الاستاد فيه عن مفهوم «الوعي» و ما يجب على طالب أن يعيه

من المشاكل و المسائل، لزوم الاطلاع على مجريات العصر، و

أخطار الغفلة عن ذلك، و ما يجري على هذا المنوال بحوث.

مؤسسة الامام الصادق عليه السلام

التعليمية و التحقيقية

في السنوات الأخيرة، انشئت عدة مؤسسات علمية و

تحقيقية في الجمهورية الاسلامية في ايران، خاصة في قم

المقدسة و جاء في المقال تعريف بهذه المؤسسة التي أسسها

الاستاذ جعفر سبحاني، و يقوم محققون عدة بأعمال تحقيقية

فيها، و خاصة في ما يورث بعلم الكلام، و احتوى المقال

الحديث عن تأسيسها، و أعمالها و اهدافها، و ما قامت بإنجازها

حتى الآن، و ما يقوم به العاملون في هذه المؤسسة.

الجديد في التأليف و النشر

تحت هذا العنوان، جاءت ثلاث مقالات، حسب الترتيب

الآتي:

١ - البيانات الموجزة:

في هذا المقالة تم التعريف بالكتب التالية:

عشر رسائل للمولى محسن الفيض الكاشاني، نظرة

تاريخية إلى فلسفة الحقوق لمحمد حسين ساكت،

مجموعة مقالات مؤتمر وجهات النظر الاسلامية في الطب،

قاموس الاطفال و الشباب، و...

٢ - البيانات التقريرية:

و في هذه المقالة، تم التعرف على هوية العشرات من

الكتب الحديثة الصدور، و جاءت البيانات حولها في عبارات

مختصرة.

٣ - فهرس المقالات المنشورة في عدة من المجالات

التحقيقية و الثقافية.

المرشد إلى التحقيق في قصص القرآن

في القسم الأول من مقال بهذا العنوان، ذكر الكاتب

عناوين القصص القرآنية، مع ذكر اسم السورة و تحديد رقم

الآيات التي و ردت فيها.

و في القسم الثاني، ذكرت قائمة بأسماء المصادر

القصص القرآنية في فهرس مستوعب لما ألف في هذا

الموضوع.

المجلات الطبيعية

في علوم المكتبات

تتكفل هذا المقال بالتعرف على المجالات الاساسية، و

المجلات الثانوية، في فن المكتبات و إدارة المراكز

الاستطلاعية و تشمل مساحة هذا التحقيق السنوات

(١٣٥٨ - ١٣٧٠)، و قد تمكن الكاتب من خلال البحث في

المجلات المتخصصة في علوم المكتبات و الاستطلاع، من ذكر

جداول بيانية و إحصاء المعلومات المطروحة في المقالات

الواردة فيها، و تحديد درجاتها من حيث الامتيازات.

Research works on The Threshold of print

in this report five important research works which are near completion and on the threshold of print have been introduced for the information of scholars and research institutes. These books are: waqayatal -al- Adhhan wa al-Albab wa Lubab usul al-Surrah wa al-Kitab by shaykh mohammad Reza Nagafi Khurasani sharh -e- Fusus al-Hikam by Sain al-dir ibn Tarkah, Taisir al-matalib fi Amali Al-Imam Abi Talibby yahya ibn Husain ibn harun Husaini Zaidi, Rasail sain al-din ibn Tarkah Isfahani, manhaj al-Rishad by mulla Naima taleghani.

Imam Sadi q(A) Educational and research institute

In recent years a large number of educational and research institutes have been established in Iran, and specially in Qom. In this article a brief account of Imam Sadi q(A) Educational and research institute has been given. This institute, has been established by Ayatullah Jafar Subhani and a large number of well-known scholars are carrying their research activity under the auspices of this institute the emphasis of the institute is on theology the purpose of establishing this institute, its future programme are the other issues dealt with in this article

Experiences

under this title a lengthy and rich in content letter of prof. Muhammad Reza Hakimi has been appearing in the journal for some time. this is the fifth part of the letter and in it the writer discusses the meaning of the term knowledge and mentions those areas of knowledge whose understanding is necessary for a

student of religion. He also emphasises the need for a better understanding of our own era and warns of the consequences of oblivion in this regard.

Books Recently written and published.

under this title three articles have been incorporated.

1. Summary Introductions: It includes introductions of the following books: Deh risaleh -e- mulla Faiz -e- Kashani Nigaresh -e- Tarikh -e- Falsafa -e- Hugug by mohammad husain Sakit. A collection of articles of the seminar on the Islamic view of medicine-Farhang nameh -e- Kudsakan wa Naujawan.

2. Introductory Reports: It includes the list of tens of newly published books. A very short review of each book has been included.

3. In this part a list of articles printed in some cultural and research journals has been given.

prominent periodicals of library science

the present article introduces prominent and less prominent periodicals on the subject of library science and means of communication. the period under study is 1358-1370 H. S. and the writer has presented the statistical data available in the articles of these periodicals.

A guide to Research on Quranic Anecdotes in the Anecdotes of the holy Quran have been mentioned along with the names of the surahs and the numbers of the verses. the second part is a bibliography of the books on Quranic anecdotes irrespective of whether they discuss all or some of these anecdotes.

IN THE NAME OF ALLAH

on what Basis Is tarikh -E- Baihaqi A Literary work?

Initially the article discussis the criterion For classifying a book as a liberary work. Then the liberary facets of Tarikh -e- baihaqi such as conciseness. its quoting of idions and poetic verses, its conformity with the requirements of the situation rhymed prese its allegaries etc. have been mentioned to prove its literary value.

The Early Translations of the holy quran into Latin And their impact on Translations into other European Languages.

This article is a continuation of the article printed in our earlier issue under the same title.

In this part the first and second translation of the Holy Quran into Latin has been intraduced and the mistakes and biases of the translators have been pointed out.

A Review of the Book Allamah Majlisi: A great Religious Scholar.

This article is a Review of the book Allamah Majlisi, A greet Religious scholar. this book is an important source of information in persian. the Life and works of Allamah majlisi (First

print, teheran, Intisharat -e- Amir kabir, 1370) The Reviewer points out The mistakes intranlations from Arabic, mistakes in Recording historical events, and other kinds of discrepencies.

A glance at The EncyclopaEdia of Tashayyo

The present article isa critical reviw of the first two volumes of Dairatol - maarif -e- Tashayyo The reviewer praises This encyclopaedia and emphasises its importance. He also points out the discrepencies and gives suggestions for further improvements.

Islamic Awakening In present day spain

This article introduces the book al-Sahwat al-Islamiyyal fi Andulus al-youm Inthis process it also analyses the manner of defeats and social political and cultural up heavals in the islamic world particularly spain. The necessity of re-viving the glory of Islam and the ways of achieving it have been discussed. A part from this the reason for choosing spain for This discussion and the inportance of that country in relation to Islamic culture has been highlighted.